

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/42/2025
Identifikačné číslo spisu:	4118209374
Dátum vydania rozhodnutia:	24.02.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:4118209374.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu V. F., narodeného XX. U. XXXX, K., X. XXX/XX, zastúpeného Občianske združenie Centrum správnej pomoci Galanta, Galanta, Staničná 1702/10, IČO: 51412802, proti žalovaným 1/ Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., Bratislava, Bajkalská 30, IČO: 31335004, 2/ DUPOS dražobná, spol. s r. o., Trnava, Tamaškovičova 17/2742, IČO: 36233935, zastúpenej PETKOV & Co s. r. o., advokátska kancelária, Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 50430742, 3/ Bc. V. W., narodenému XX. U. XXXX, Y. č. XX, zastúpenému Jakub Polák ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA s. r. o., Nitra, Mostná 2937/56, IČO: 55860753, o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby a určenie vlastníctva, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 17C/93/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 08. augusta 2024 č. k. 9Co/76/2023 - 561 v spojení s opravným uznesením z 08. októbra 2024 č. k. 9Co/76/2023 - 583, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 17C/93/2018-414 zo dňa 24. novembra 2022 žalobu v časti určenia, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, kat. úz. Y, obec Y, okres Nitra, parcela registra „C“ evidovanej na katastrálnej mape ako parcela registra CKN XXX/X, súp. číslo XX, rodinný dom na parcele CKN č. XXX, výmera 727 m², parcela CKN č. XXX/X o výmere 554 m², druh: záhrady a parcela CKN č. XXX/X o výmere 362 m², druh stavby: zastavané plochy a nádvoria, zamietol (výrok I.). Žalovaným v 1., 2. a 3. rade priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%, ktorú je povinný zaplatiť žalobca (výrok II.) s tým, že o výške náhrady trov bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným rozhodnutím (výrok III.).

1.1. Uviedol, že predmetom konania boli dva určujúce nároky, a to nárok žalobcu o určenie, že dobrovoľná dražba je neplatná a určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. O prvom nároku, že dobrovoľná dražba je neplatná súd prvej inštancie rozhodol predchádzajúcim rozsudkom, ktorým žalobu zamietol a tento výrok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) sp.

zn. 9Co/91/2021-372 zo dňa 21. 04. 2021 a vo výroku týkajúcom sa určenia vlastníckeho práva bol predchádzajúci rozsudok súdu prvej inštancie zrušený a vec mu vrátená na ďalšie konanie z dôvodu, že týmto výrokom sa súd prvej inštancie nezaoberal, neriešil naliehavý právny záujem, ani neodôvodnil svoje rozhodnutie ohľadne nároku o určenie, že žalobca je výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností.

1.2. V ďalšom konaní sa v zmysle intencií odvolacieho súdu zaoberal žalobným nárokom, ktorým sa žalobca domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom sporných nehnuteľností, pričom si riešil primárne otázku, či žalobca má na požadovanom určení v zmysle § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) naliehavý právny záujem, pričom existenciu naliehavého právneho záujmu musí v konaní preukázať žalobca a tento musí existovať nielen v čase konania, ale aj v čase, kedy je rozsudok vyhlásený.

1.3. Opätovne uviedol, že žalobca sa domáhal aj určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby, pričom v tomto výroku bola jeho žaloba v celom rozsahu zamietnutá a rozsudok súdu prvej inštancie bol v tejto časti potvrdený aj odvolacím súdom. Z uvedeného vyplýva, že zamietnutím žaloby o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby bolo vykonanie dražby platné, čiže dražba je platná. Z Osvedčenia o priebehu dobrovoľnej dražby, spísaného formou notárskej zápisnice č. N XXX/XXXX zo dňa 16. 05. 2018 na mieste samom, vyplynulo, že licitátor udelil príklep účastníkovi dražby s dražobným číslom 1- vydražiteľovi, pričom vydražiteľom predmetnej nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom dobrovoľnej dražby, sa stal Bc. V. W., t. j. žalovaný 3/. Z povahy dobrovoľnej dražby vyplýva, že následkom úspešnej dobrovoľnej dražby je prechod vlastníckeho alebo iného práva k predmetu dražby na inú osobu. Dobrovoľná dražba je teda osobitná právna skutočnosť, na základe ktorej sa nadobúda vlastnícke právo. Vzhľadom na skutočnosť, že žaloba o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby bola zamietnutá, súd mal za to, že vlastníkom spornej nehnuteľnosti, ku ktorej sa žalobca domáha určenia, že je vlastníkom, sa udelením príklepu stal žalovaný 3/. Dodal, že neplatná je iba taká dražba, ktorú za neplatnú určí súd, pričom súd určí dražbu za neplatnú jedine v prípade, ak je preukázané porušenie ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách. Keďže žalovaný 3/ sa udelením príklepu stal vlastníkom spornej nehnuteľnosti, súd má za to, že nie je naliehavý právny záujem na určení, že žalobca je výlučným vlastníkom spornej nehnuteľnosti, a to z dôvodu, že otázka vlastníctva predmetnej veci bola vyriešená práve určením, že súd žalobu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby zamietol, z čoho jednoznačne vyplýva, že dražba bola úspešná a následkom toho došlo k prechodu vlastníckeho práva zo žalobcu na žalovaného 3/. Vzhľadom na túto skutočnosť, súd žalobu zamietol a zamietol aj návrhy prednesené splnomocneným zástupcom žalobcu na vykonanie dokazovania, ktoré považoval za nedôvodné, keď ich vykonaním by nedošlo k zmene rozhodnutia, ani k zmene právneho názoru.

1.4. O trovách konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 2 a § 255 ods. 1 CSP.

2. Odvolací súd rozsudkom zo dňa 08. augusta 2024 č. k. 9Co/76/2023 - 561 v spojení s opravným uznesením z 08. októbra 2024 č. k. 9Co/76/2023 - 583 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (výrok I.) a žalovaným 1/, 2/ a 3/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100% (výrok II.).

2.1. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie sa vysporiadal s podstatnými námietkami žalobcu, tieto dostatočne odôvodnil, dostatočne zistil skutkový stav, ktorý bol pre vec rozhodujúci a prijal aj správny právny záver, že žalobca na požadovanom určení vlastníckeho práva k vydraženým nehnuteľnostiam nemá naliehavý právny záujem. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia podľa odvolacieho súdu nevyplývala ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych noriem, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Konštatoval, že samotná skutočnosť, že žalobca sa so záverom súdu prvej inštancie nestotožnil, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o neodôvodnenosti a arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

2.2. Rovnako odvolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku žalobcu, že súd prvej inštancie neaplikoval dostatočne príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, ako aj Ústavy SR a zákony o spotrebiteľskom práve. Tým, že súd prvej inštancie si v zmysle vysloveného záväzného právneho názoru odvolacieho súdu riešil základnú procesnú podmienku prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c) CSP, a to existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, pričom príslušné citované zákonné ustanovenie aj citoval vo svojom rozhodnutí, dospel k správne právnemu záveru, že v zmysle § 137 písm. c) CSP žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení, resp. takýto

naliehavý právny záujem na požadovanom určení vlastníckeho práva na základe skutkového stavu danej veci nemal. Keďže neexistencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je primárna procesná podmienka, a táto nebola splnená, bolo potom nadbytočné posudzovať vec podľa ďalších zákonných ustanovení, keď nedostatok naliehavého právneho záujmu neumožňuje už ďalej vec skúmať z ďalších dôvodov.

2.3. Žalobca ďalej v podanom odvolaní namietal, že zamietnutie žaloby o určení neplatnosti dražby nie je rozhodnutím o neplatnosti dražby, odvolací súd považuje túto námietku za nedôvodnú. Odvolací súd poukázal na ust. § 21 odsek 1 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách upravujúci osobitný typ žaloby, ktorou sa môže dotknutá osoba na svojich právach domáhať na súde určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby. Mal za to, že zákon výslovne neustanovuje, ktoré jeho ustanovenia majú takú povahu, že ich porušenie má za následok neplatnosť dražby, ale upravuje len prípady, v ktorých nie je možné vysloviť neplatnosť dražby (§ 21 ods. 6 citovaného zákona). Z uvedených skutočností preto nepochybne výkladom uvedeného ustanovenia vyplýva, že rozhodnutím súdu prvej inštancie zo dňa 22. apríla 2021 č. k. 17C/93/2018-263 vo výroku, ktorým bola zamietnutá žaloba o vyslovenie neplatnosti dobrovoľnej dražby a ktorý výrok bol potvrdený aj rozsudkom odvolacieho súdu zo dňa 21. apríla 2022 č. k. 9Co/91/2021-372 a nadobudol právoplatnosť dňa 06. júna 2022, bolo určené, aj keď nie doslovným výrokom, že dražba je platná. Odvolací súd uviedol, že dražba by bola neplatná len za predpokladu, ak by bolo na základe podanej žaloby právoplatným rozsudkom určené, že dražba je neplatná. Z uvedeného dôvodu sa preto nestotožnil s námietkou žalobcu, že rozhodnutím súdu prvej inštancie nebola vyslovená platnosť dobrovoľnej dražby. Zamietnutím žaloby vo výroku o neplatnosť dobrovoľnej dražby je potrebné prijať logický záver, že dražba prebehla v zmysle príslušného zákonného ustanovenia a žalobca si nesplnil povinnosť tvrdenia dôkazné bremeno v spore o neplatnosť dražby, ktoré zaťažovalo žalobcu. Z uvedeného dôvodu, keďže o neplatnosti, resp. platnosti dražby bolo rozhodnuté právoplatným rozhodnutím súdu mal za to, že je potrebné z tohto rozhodnutia vychádzať. K námietke žalobcu v podstatnej časti svojho odvolania ohľadne neplatnosti dražby a jeho odvolacích námietok smerujúcich ku konaniu, v ktorom sa riešila platnosť dobrovoľnej dražby, boli tieto odvolacie námietky pre konanie o určení vlastníckeho práva absolútne irelevantné, pretože predmetom odvolacieho konania bolo už len preskúmanie výroku súdu prvej inštancie, ktorý rozhodol tak, že zamietol žalobu o určení vlastníckeho práva.

2.4. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým žalobu o určení vlastníckeho práva zamietol, považoval za vecne správny, a preto ho v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil, keď žalobca nemal na požadovanom právnom určení vlastníckeho práva v zmysle § 137 písm. c) CSP naliehavý právny záujem.

2.5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že v zmysle ust. § 396 ods. 1 a § 255 odsek 1 CSP v odvolacom konaní úspešným žalovaným 1/, 2/ a 3/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) podal voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP, § 421 ods. 1 písm. a) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP, žiadajúc, aby dovolací súd zrušil v celom rozsahu napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Dovolateľ namietal porušenie práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP v súvislosti s nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu, keďže podľa názoru žalobcu ignorovali, že ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy a súd prvej inštancie a ani odvolací súd neprihliadli na ustanovenia § 52 a následne o spotrebiteľských zmluvách, § 151b ods. 3, § 565 druhá veta zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len ako „Občiansky zákonník“), ustanovenia zákona č. 90/2016 o úveroch na bývanie, smernicu Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, zákon o ochrane spotrebiteľa, ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej ako „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) a rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie. Dovolateľ uviedol, že oba konajúce sudy svoje rozhodnutia zamerali len na jediný dôvod, pre ktorý rozhodli, a to nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení vlastníckeho práva. Odvolací súd uviedol v bode 11.2. odôvodnenia svojho rozhodnutia nepresvedčivé, nepreskúmateľné názory, pričom dovolateľ výslovne namietol názor odvolacieho súdu, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva. Podľa dovolateľa takýto

názor nemá oporu ani v zákone a ani v dôkazoch, ktoré sú súčasťou súdneho spisu. S dôrazom na skutočnosť, že dovolateľ je spotrebiteľ a absenciou aplikácie správnych priliehajúcich právnych noriem došlo k porušeniu práva na prístup k súdu, na presvedčivé a preskúmateľné odôvodnenie. Poukázal pritom na rozsudok najvyššieho súdu z 15. decembra 2020, sp. zn. 5Cdo/36/2020. Podľa dovolateľa sa odvolací súd nezaoberal jeho odvolacími dôvodmi, neposúdil konanie pred súdom prvej inštancie podľa týchto dôvodov a len formálne bez relevantného posúdenia uviedol, že odvolacie dôvody žalobcu nie sú dôvodné, pričom poukázal na nález ústavného súdu I. ÚS 407/2010. Rozsudok odvolacieho súdu je nezákonný, zjavne neodôvodnený, neprimerane prísny, nezohľadňujúci argumenty ani okolnosti v predmetnej veci, pričom odvolací súd nedostatočne preskúmal podania, argumenty a dôkazy, ktoré boli v konaní predložené. Keďže odvolací súd bol viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, a tento nezopakoval a ani nedoplnil dokazovanie, bol povinný aplikovať ustanovenia vyššie uvedených právnych predpisov, pretože ide o spotrebiteľský spor. Odôvodnenie predmetného rozhodnutia nespĺňa zákonom stanovené podmienky.

3.2. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolateľ odôvodnil tak, že citoval z odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/36/2020 vo veci otázky zosplatnenia úveru, ktoré žalobca namietal v konaní, pričom oba konajúce sudy ignorovali kogentné ustanovenia § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Od otázky zosplatnenia úveru záviselo rozhodnutie o platnosti resp. neplatnosti napádanej dražby ako aj rozhodnutie o určení vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam. Mal za to, že bez ohľadu na skutočnosť, že žaloba o určení napádanej dražby bola zamietnutá, doposiaľ je vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnostiam nesprávne evidované v katastri nehnuteľností, z ktorého dôvodu sa žalobca domáha rozhodnutia o určení vlastníckeho práva, pričom ide o sporný stav. Otázka vlastníctva predmetnej veci nebola vyriešená tým, že súd prvej inštancie žalobu o určení neplatnosti dražby zamietol. Neexistuje žiadna právna norma ani rozhodnutie, ktorá by podporovala úvahu súdu prvej inštancie a otázku vlastníctva predmetných nehnuteľností je potrebné vyriešiť v tomto konaní, pretože pre platnosť dražby nestačí zamietnutá žaloba o určení neplatnosti dražby. Dovolateľ poukázal na Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, ktorú nemožno považovať za platnú, nakoľko v nej absentujú náležitosti podľa § 151b ods. 3 Občianskeho zákonníka, čo spôsobuje jej absolútnu neplatnosť. Z uvedeného vyplýva, že záložné právo nikdy nevzniklo, a to z dôvodu, že záložná zmluva neobsahuje najvyššiu hodnotu istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje, preto veriteľ nemohol začať výkon záložného práva.

3.3. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľ odôvodnil tak, že žiadal, aby dovolací súd vyriešil otázku vlastníctva nehnuteľností, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená s poukazom na zamietnutie žaloby o určení neplatnosti dražby. Dovolateľ vymedzil právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená nasledovne: „vyriešenie otázky vlastníctva nehnuteľností, ktoré vlastníctvo malo byť predmetom dražby, pričom predmetom dražby nebolo, pretože predmetom dražby nemôže byť vlastníctvo nepatriace navrhovateľovi dražby." Uviedol, že vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam patrilo a patrí dovolateľovi, ktorý nikdy nenavrhol dražbu predmetných nehnuteľností, preto nie je možné, aby niekto iný mohol nadobudnúť jeho vlastníctvo v dražbe a ako v prejednávanej veci nadobudnúť vlastníctvo od nevlastníka, keďže ani žalovaný 1/ ani žalovaný 2/ neboli nikdy vlastníkmi nehnuteľností dovolateľa. Dovolateľ nedal nikomu právo ani nikoho nespĺnomocnil na to, aby jeho vlastníctvo k dotknutým nehnuteľnostiam navrhol dražiť. Z uvedených skutočností je nesporné, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená otázka vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré sú evidované na liste vlastníctva tak, že titulom nadobudnutia je osvedčenie o nadobudnutí v dobrovoľnej dražbe. Nejde o otázku, ktorá sa môže vyriešiť len v konaní o určení neplatnosti dražby, pretože ide o otázku vlastníctva a nie otázku platnosti resp. neplatnosti dražby.

4. Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so závermi odvolacieho súdu a považuje ich za vecne správne. Podľa žalovaného 1/ neexistuje žiaden dovolací dôvod podľa § 420 CSP, keďže žalobca uvádza a opisuje tie isté skutočnosti, ktoré boli predmetom odvolania voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Mal za to, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne a rozsiahlo vysporiadal s tvrdeniami žalobcu v podanom odvolaní a vykonal všetky potrebné dôkazy na rozhodnutie vo veci. Postupom konajúcich súdov nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhol dovolanie odmietnuť.

5. Žalovaný 3/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so závermi odvolacieho súdu, súhlasí s ním, považuje ich za správne a zákonné. Vo vzťahu k podanému dovolaniu uviedol, že toto považuje za nedôvodné, neurčité a v zmysle ustanovení CSP za neprípustné. K argumentácii žalobcu, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces uviedol, že nesúhlasí s názorom žalobcu o nedostatočnom či nepresvedčivom odôvodnení napadnutého rozsudku. Naopak, rozsudok odvolacieho súdu je, podľa názoru žalovaného 3/ veľmi jasne, zrozumiteľne a logicky odôvodnený. K prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP uviedol, že z podaného dovolania žalobcu ohľadne otázky konkrétneho vlastníctva konkrétnej nehnuteľnosti v tomto konaní nie je otázkou právnou, ako to predpokladá ust. § 421 ods. 1 CSP, ale otázkou skutkovou, ktorou sa však dovolací súd nemá dôvod ani právomoc zaoberať. Prípustnosť dovolania žalobcu je podľa žalovaného 3/ v tejto časti neodôvodnená. Vzhľadom k vyššie uvedenému navrhol podľa dovolanie odmietnuť alebo podľa zamietnuť.

6. Žalobca sa vyjadril k vyjadreniu žalovaného 1/. Uviedol, že tvrdenia žalovaného 1/ výslovne popiera. Poukázal na spotrebiteľskú zmluvu žalovaného 1/, a to Zmluvu o úvere na bývanie zo dňa 18. 07. 2016, a najmä na nastavenie splácania spôsobom, ako to žalovaný 1/ pripravil v tejto zmluve, ktoré je výslovne v neprospech spotrebiteľa. Na objasnenie celej veci mal za dôvodné uviesť skutočnosti, na ktoré ani súd prvej inštancie ani odvolací súd pri rozhodovaní neprihliadli, hoci z úradnej povinnosti mali prihliadnuť aj bez námietky. Ide o skutočnosti týkajúce sa napádanej dražby, ktorá je neplatná s poukazom na zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách ust. § 3 ods. 6. Pri nejednoznačnom výklade problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 4Obdo/45/2012 zo dňa 24. júna 2013 uprednostnil ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa a odkázal taktiež na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/2/2023 z 25. 01. 2024. V prejednávanej veci oba nižšie sudy postupovali v rozpore so zákonom č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách, keď mali za to, že napádaná dražba bola úspešná ako sa vyjadrili, pričom nemohla byť úspešná z už uvedeného porušenia ust. § 3 ods. 6 zákona. Žalobca ako spotrebiteľ, svoj nárok o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby a určenie vlastníckeho práva, ktorého sa v predmetnom konaní domáha, má svoj základ v spotrebiteľskej zmluve, pričom má postavenie spotrebiteľa. Na základe vyššie uvedených skutočností je zrejmé, že vo veci konajúce sudy sa s postavením žalobcu a s jeho nárokom o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby a určenie vlastníckeho práva nevysporiadali správne, z dôvodu ktorého zaťažili konanie procesnou vadou. Uvedená procesná vada zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutia zrušiť.

7. Viac vyjadrení k dovolaniu podaných nebolo.

8. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. c) CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

9. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval (aj) z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolený súd už konštantne uvádza, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej intenzite, že došlo až k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v tých

případoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

11.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

11.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

12. Dovolateľ namietal porušenie práva na spravodlivý proces, keďže súdy oboch inšancií ignorovali spotrebiteľský charakter sporu a neuplatnili relevantné vnútroštátne ani európske predpisy na ochranu spotrebiteľa. Rozhodnutia založili výlučne na závere o neexistencii naliehavého právneho záujmu, ktorý dovolateľ považuje za nepresvedčivý, nepreskúmateľný a bez opory v zákone a dôkazoch. Odvolací súd sa podľa neho nevysporiadal s odvolacími dôvodmi, rozhodnutie riadne neodôvodnil a nedostatočne preskúmal argumenty a dôkazy, čím došlo k porušeniu práva na prístup k súdu. V súhrnne výhrady dovolateľa v podstate spočívali v tom, že súdy ignorovali spotrebiteľský charakter sporu, neaplikovali príslušné ochranné predpisy a vydali nepreskúmateľné rozhodnutie, čím porušili jeho právo na spravodlivý proces (bod 3.1.).

13. Dovolateľ predovšetkým namietal, že súdy sa nevysporiadali so spotrebiteľským charakterom sporu resp. neaplikovali vnútroštátne ani európske predpisy na ochranu spotrebiteľa a že tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

13.1. Dovolací súd prezentuje, že dovolanie bolo v tejto časti podané z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, teda pre tvrdený nesprávny procesný postup súdov konajúcich súdov, ktorý mal dovolateľovi znemožniť uplatnenie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Predmetom dovolacieho prieskumu v tomto rozsahu preto nie je správnosť hmotnoprávneho posúdenia veci, ale výlučne posúdenie toho, či procesný postup všeobecných súdov vykazoval kvalifikovanú procesnú vadu.

13.2. Odvolací súd v bode 11.2, napadnutého rozsudku konštatoval „Rovnako odvolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku žalobcu, že súd prvej inštalcie neaplikoval dostatočne príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, ako aj Ústavy SR a zákony o spotrebiteľskom práve. Tým, že súd prvej inštalcie si v zmysle vysloveného záväzného právneho názoru odvolacieho súdu riešil základnú procesnú podmienku prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c) CSP, a to existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, pričom príslušné citované zákonné ustanovenie aj citoval vo svojom rozhodnutí, dospel k správne právnemu záveru, že v zmysle § 137 písm. c) CSP žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení, resp. takýto naliehavý právny záujem na požadovanom určení vlastníckeho práva na základe skutkového stavu danej veci nemal. Keďže neexistencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je primárna procesná podmienka, a táto nebola splnená, bolo potom nadbytočné posudzovať vec podľa ďalších zákonných ustanovení, keď nedostatok naliehavého právneho záujmu neumožňuje už ďalej vec skúmať z ďalších dôvodov“.

13.3. Súd prvej inštalcie aj odvolací súd založili svoje rozhodnutia na závere o neexistencii naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení vlastníckeho práva v zmysle § 137 písm. c) CSP. Posúdenie tejto otázky predstavuje základnú procesnú podmienku prípustnosti určovacej žaloby, ktorú je súd povinný skúmať prednostne. V prípade, že súd dospeje k záveru o absencii naliehavého právneho záujmu, nie je oprávnený pristúpiť k ďalšiemu dokazovaniu ani k vecnému, resp. hmotnoprávnemu posúdeniu uplatneného nároku (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu zo 16. júna 2021 sp. zn. II.

ÚS/327/2021, najvyššieho súdu zo 16. marca 2016 sp. zn. 8Cdo/251/2015 a zo 16. apríla 2019 sp. zn. 5Cdo/305/2018).

13.4. V tomto kontexte dovolací súd zdôrazňuje, že postup súdu prvej inštancie, ktorý sa v nadväznosti na záväzný právny názor odvolacieho súdu obmedzil na posúdenie existencie naliehavého právneho záujmu a po ustálení záveru o jeho neexistencii nepokračoval v dokazovaní ani vo vecnom právnom hodnotení veci, bol v súlade s Civilným sporovým poriadkom. Rovnako odvolací súd nepochybil, keď tento procesný postup aproboval a výslovne uviedol, že pri nesplnení uvedenej procesnej podmienky bolo nadbytočné zaoberať sa aplikáciou ďalších hmotnoprávných ustanovení.

13.5. Samotná skutočnosť, že dovolateľ v konaní opakovane poukazoval na svoje postavenie spotrebiteľa, nemôže viesť k záveru, že súdy boli povinné prekročiť rámec procesného posúdenia prípustnosti žaloby a zaoberať sa vecou po hmotnoprávnej stránke. Zároveň dovolací súd konštatuje, že závery odvolacieho súdu pri vysporiadaní sa s touto odvolacou námietkou považuje za dostatočné a relevantné.

13.6. Za týchto okolností dovolací súd dospel k záveru, že vyššie uvedený postup všeobecných súdov, nepredstavuje porušenie práva dovolateľa na spravodlivý proces ani inú kvalifikovanú procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

14. Ďalej dovolateľ namietá, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné, pretože odvolací súd sa nevysporiadal so všetkými jeho tvrdeniami. Rozhodnutia založili výlučne na závere o neexistencii naliehavého právneho záujmu, ktorý dovolateľ považuje za nepresvedčivý, nepreskúmateľný a bez opory v zákone a dôkazoch.

14.1. Ak dovolateľ v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietal nepreskúmateľnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd opakovane uvádza, že odôvodnenie rozhodnutia v odvolacom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v oprávnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

14.2. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu by bolo možné považovať za nepredvídateľný len vtedy, ak by odvolací súd založil rozhodnutie (hoci potvrdzujúce) na nových skutkových zisteniach alebo na aplikácii úplne inej právnej normy, ktorú súd prvej inštancie nepoužil, pričom by odvolací súd nedal stranám sporu možnosť vyjadriť sa k týmto novým skutkovým alebo právnym okolnostiam. K takejto situácii v preskúmvanej veci nedošlo. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie na základe tých istých dôvodov, ktoré uvádzal už súd prvej inštancie a s ktorými sa odvolací súd stotožnil.

14.3. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, z ktorých skutkových okolností vychádzal, akými úvahami sa riadil a aké závery zaujal k právnemu posúdeniu podanej žaloby. Odvolací súd zohľadnil predchádzajúce právoplatné rozhodnutie súdu prvej inštancie zo dňa 22. apríla 2021 č. k. 17C/93/2018-263 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu zo dňa 21. apríla 2022 č. k. 9Co/91/2021-372 vo výroku, ktorým bola zamietnutá žaloba o vyslovenie neplatnosti dobrovoľnej dražby. Odvolací súd vysvetlil záver o tom, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem, pričom v podstatnom uviedol „keďže ohrozenie jeho postavenia možno odstrániť len právnym prostriedkom o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, čo aj učinil, avšak v tejto časti bol neúspešný. Z uvedeného dôvodu, preto musela byť žaloba o určenie vlastníckeho práva k vydraženým nehnuteľnostiam zamietnutá z dôvodu, že právoplatným výrokom súdu prvej inštancie, ktorý zamietol žalobu o neplatnosť dobrovoľnej dražby a v tomto výroku bol rozsudok potvrdený, došlo k určeniu, že dobrovoľná dražba sporných nehnuteľností, ktorá prebehla 15. 05. 2018, je platná a je potrebné konštatovať, že udelením príklepu a uhradením ceny vydražiteľom prešlo na vydražiteľa vlastnícke právo k predmetu dražby, a to udelením príklepu. Tu je potrebné zdôrazniť, že iba určením (pozitívnym) dražby za neplatnú by zanikli účinky príklepu ku dňu príklepu, k čomu v danom prípade nedošlo. Žalovaný v 3. rade sa stal výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností, a preto žalobca nemôže mať naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k vydraženým nehnuteľnostiam. Následne sa odvolací súd podrobne a

zrozumiteľne vysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami žalobcu, najmä ohľadom nedostatku naliehavého právneho záujmu na určení vlastníckeho práva (pozri body 10. až 12. odôvodnenia odvolacieho rozsudku). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa kritériá § 393 ods. 2 CSP, z hľadiska formálnej štruktúry aj obsahového usporiadania, poskytuje zrozumiteľné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokovej časti o zamietnutí určenia vlastníckeho práva potvrdené. V tomto zmysle nemožno konštatovať, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné. Konajúce súdy sa vysporiadali s podstatnými námietkami žalobcu, pričom irelevantné tvrdenia, ktoré nesúvisia s existenciou naliehavého právneho záujmu a prípustnosťou žaloby, nebolo potrebné rozoberať.

15. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami, a ktorým by došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Dovolací súd preto konštatuje, že dovolateľ nedôvodne namietal existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

16. Dovolateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ktorý spočíva v tom, že odvolací súd sa pri odklonil od ustálenej judikatúry najvyššieho súdu a neaplikoval kogentné ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 53 ods. 9 a § 565). Dovolateľ tvrdí, že zamietnutie žaloby o určenie neplatnosti dražby nevyriešilo otázku vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, a poukazuje aj na absolútnu neplatnosť zmluvy o zriadení záložného práva, čo podľa neho sťažuje platnosť dražby a vlastnícke právo. Dovolateľ namieta odklon vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/36/2020, ktoré sa týka zosplatnenia úveru (bod 3.2.).

17. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

17.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

17.2. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (quaestio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (quaestio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav.

17.3. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa žalobcu riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Zároveň musí byť v dovolaní podanom z tohto dôvodu aj konkrétne označené jeho rozdielne rozhodnutie alebo rozhodnutie, od ktorého sa odvolací súd odklonil (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

18. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového

poriadku treba zahrnúť predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. V zmysle R 71/2018 do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Zároveň podľa č. 2 ods. 2 CSP do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu patrí aj judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie.

19. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP predpokladá, že odvolacie rozhodnutie závisí od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe. Dovolateľ v podstatnom namietal, že odvolací súd sa odklonil od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/36/2020 vo veci zosplatnenia úveru a pri jeho rozhodovaní nerešpektoval kogentné ustanovenia § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Podľa dovolateľa mala táto otázka rozhodujúci význam pre posúdenie platnosti dražby a určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

20. Dovolací súd prezentuje, že označené rozhodnutie najvyššieho súdu z 15. decembra 2020 sp. zn. 5Cdo/36/2020 bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky R 4/2021 a právna veta znie: Ustanoveniu § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neodporuje a zásade zmluvnej voľnosti zodpovedá aj dohoda spotrebiteľa a veriteľa v spotrebiteľskej zmluve o tom, že pri doručovaní zásielky spotrebiteľovi sa môže uplatniť fikcia doručenia zásielky na poslednú známu adresu spotrebiteľa. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení do 31. decembra 2016 oprávňovalo banku postúpiť tretej osobe len pohľadávku, ktorá bola v čase postúpenia splatná.

20.1. Z preskúmaného spisu však vyplýva, že odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí nezameral na otázku zosplatnenia úveru ani na otázky, ktoré boli posudzované v označenom judikáte a to fikciou doručenia spotrebiteľovi a postúpením pohľadávky banky, ako na kľúčové právne otázky, od ktorých by záviselo rozhodnutie o zamietnutí určenia vlastníckeho práva žalobcu. Nosným dôvodom napadnutého rozhodnutia bolo posúdenie, či žalobca preukázal naliehavý právny záujem podľa § 137 písm. c) CSP na určení vlastníckeho práva po vykonanej dražbe. Otázka platnosti úveru a jeho zosplatnenia nebola základom právneho posúdenia v danom štádiu sporu. Odvolací súd svoje rozhodnutie oprel o procesnú podmienku prípustnosti žaloby. Na otázke zosplatnenia úveru nebolo rozhodnutie odvolacieho súdu založené, nešlo o právnu otázku kľúčovú pre výsledok sporu a jej riešenie nemohlo ovplyvniť záver o neprípustnosti žaloby žalobcu.

21. Na základe uvedeného dovolanie uplatnené podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe, je neprípustné.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

22. Dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Dovolateľ konkrétne vymedzil právnu otázku takto: „Vyriešenie otázky vlastníctva nehnuteľností, ktoré mali byť predmetom dražby, pričom predmetom dražby neboli, pretože predmetom dražby nemôže byť vlastníctvo nepatriace navrhovateľovi dražby.“ Podľa dovolateľa vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam patrilo a patrí dovolateľovi, ktorý nikdy neudelil oprávnenie ani nesplnomocnil nikoho na návrh dražby týchto nehnuteľností. Z toho dôvodu nie je možné, aby niekto nadobudol vlastníctvo týchto nehnuteľností od nevlastníka

prostredníctvom dražby. Dovolateľ poukazuje, že oba sudy neaplikovali relevantné ustanovenia Občianskeho zákonníka, predpisy o spotrebiteľských zmluvách (§ 151b ods. 3, § 565 OZ), zákon č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie, zákon o ochrane spotrebiteľa, ani relevantnú judikatúru najvyššieho súdu a rozhodnutia Súdneho dvora EÚ. Dovolateľ ďalej poukazuje, že právna otázka vlastníctva predmetných nehnuteľností pri spornom postupe dražobníka ešte nebola rozhodovaná v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. Ide o otázku vlastníctva, nie otázku platnosti dražby, a preto sa nezahŕňa do bežného konania o určení neplatnosti dražby. Dovolateľ zdôrazňuje, že súd sa mal vysporiadať s tým, že dražba bola vykonaná na základe neplatných právnych úkonov, pričom notárska zápisnica o priebehu dražby postrádala náležitosti verejnej listiny, a tým nebola právne účinná pre prevod vlastníctva.

23. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

23.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

23.2. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

23.3. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

24. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

25. K spôsobu, ktorým žalobca v danom prípade odôvodňuje prípustnosť dovolania (bod 3.3.), najvyšší súd uvádza, že rozhodnutiu všeobecného súdu v civilnom sporovom konaní spravidla predchádza riešenie celého radu procesnoprávných a hmotnoprávných otázok s rôznym významom pre rozhodnutie. Na podklade ich postupného riešenia civilný súd niektorým otázkam priznáva relevanciu, iné posudzuje ako bezvýznamné pre svoje rozhodnutie. Právna otázka relevantná podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP musí byť preto v dovolaní vymedzená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý dovolaciemu súdu umožňuje prijať záver o tom, konkrétne o ktorú otázku dovolateľovi ide a či vo vzťahu k nej je daná prípustnosť (a v prípade prípustnosti aj dôvodnosť) dovolania. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b) CSP (m. m. 3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017).

26. Dovolateľom zadefinovaná právna otázka „Výriešenie otázky vlastníctva nehnuteľností, ktoré mali byť predmetom dražby, pričom predmetom dražby neboli, pretože predmetom dražby nemôže byť vlastníctvo nepatriace navrhovateľovi dražby.“ by mohla mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP iba vtedy, ak by výsledok jej riešenia (posúdenia a vyhodnotenia) odvolacím súdom predstavoval jediný a výlučný dôvod, a pre ktorý bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby o určení vlastníckeho práva žalobcu. Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal tým, či sú splnené tieto predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či v prípade žalobcom nastolenou právnou otázkou, ide o takú otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Pre rozhodnutie o prípustnosti dovolania je nevyhnutné nastolenú otázku premerať kritériom relevancie pre rozhodovanú vec (obdobne pozri IV. ÚS 79/2023). Úlohou dovolacieho súdu je posúdiť

relevanciu otázky nastolenej žalobcom, či od vyriešenia práve tejto právnej otázky záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. či bolo jej vyriešenie určujúce pre rozhodnutie odvolacieho súdu, čo zodpovedá kontextu osobitostí dovolacieho konania v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania. Kvalifikované vymedzenie relevantnej právnej otázky je sine qua non prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP, keďže v prípade jeho absencie dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

27. Nosným dôvodom rozhodnutia odvolacieho súdu bol záver, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva podľa § 137 písm. c) CSP. Odvolací súd vychádzal z toho, že žaloba o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby bola právoplatne zamietnutá, čím bolo záväzne ustálené, že predmetná dobrovoľná dražba prebehla platne a vyvolala svoje zákonné účinky. Z platnej dobrovoľnej dražby pritom vyplýva prechod vlastníckeho práva k vydraženým nehnuteľnostiam na vydražiteľa, a to udelením príklepu a zaplatením ceny. Keďže jediným právnym prostriedkom, ktorým možno spochybniť účinky dražby, je žaloba o určenie jej neplatnosti, ktorú žalobca síce podal, ale v nej nebol úspešný, nemohol sa následne domáhať ochrany svojho postavenia prostredníctvom žaloby o určenie vlastníckeho práva. Určovacia žaloba za tohto stavu nemohla viesť k odstráneniu právnej neistoty ani k zmene právneho postavenia žalobcu, a preto dovolací súd dospel k záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení a žaloba musela byť z tohto procesného dôvodu zamietnutá.

27.1. Dovolateľ opiera dovolanie v tejto časti o polemiku s hmotnoprávnymi otázkami týkajúcimi sa zosplatnenia úveru, platnosti záložnej zmluvy, oprávnenia navrhovateľa dražby a nadobudnutia vlastníckeho práva v dobrovoľnej dražbe. Ide však o otázky, ktoré konajúce súdy pre absenciu naliehavého právneho záujmu neriešili a ktoré neboli rozhodujúce pre výsledok konania. Dovolateľ sa snaží v dovolacom konaní otvoriť hmotnoprávne otázky, ku ktorým sa súdy pre absenciu procesnej podmienky určovacej žaloby vôbec nedostali. Z obsahového hľadiska dovolanie podané žalobcom nespĺňalo predpoklady na to, aby dovolací súd mohol realizovať meritórny prieskum napádaného rozhodnutia.

27.2. Dovolací súd preto v časti dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uzatvára, že dovolanie nie je prípustné, keďže dovolateľ nevymedzil takú právnu otázku, od ktorej by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a jeho námietky smerujú výlučne k hmotnoprávnym otázkam, ktoré v napadnutom rozhodnutí neposudzovali.

28. Dovolací súd nad rámec vyššie uvedeného poukazuje, že už zo samotného obsahu žaloby vyplýva, že žalobca oprel oba žalobné nároky, jednak nárok na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, ako aj nárok na určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, o totožný skutkový a právny základ (porovnaj č. l. 1 až 15 spisu). Žaloba o určenie vlastníckeho práva tak nebola koncipovaná ako samostatný nárok nezávislý od výsledku sporu o neplatnosť dražby, ale ako jej priamy dôsledok. Uvedené potom tvorilo podklad rozhodnutí nižších súdom o právoplatnom zamietnutí nároku na určenie neplatnosti dražby. Za tejto procesnej situácie, keď žaloba o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby bola právoplatne zamietnutá, dospeli konajúce súdy k záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na žalobe určení vlastníckeho práva, keďže jeho právne postavenie nemožno odstrániť iným spôsobom než úspechom v spore o neplatnosť dražby. Po neúspechu v spore o neplatnosť dobrovoľnej dražby, sa žaloba o určenie vlastníckeho práva stáva za danej situácie procesne neprípustným prostriedkom ochrany.

29. Najvyšší súd z uvedených dôvodov dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP (dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP) a podľa § 447 písm. f) CSP (dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP), bez možnosti jeho vecného prejednávania.

30. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.